

I

Gregor Samsa, bir sabah huzursuz edici düşle-
rinden uyandıığında, kendini yatağında devasa bir
böceğe dönüşmüş hâlde buldu. Bir zırh gibi sert-
leşmiş kabuğunun üzerinde uzanıyordu ve başını
hafifçe kaldırdığında kavisli çizgilerle bölmelere
ayrılmış, kahverengi, şişkin karnını görebiliyordu;
üzerindeki yorgan, her an kayıp yere düşecekmiş
gibi, zar zor tutunuyordu karnına. Gövdesinin geri
kalanıyla kıyaslandığında acınacak incelikteki bir
sürü bacak, biçare bir hâlde gözlerinin önünde pa-
rıldayarak çırpınıyordu.

‘Bana ne olmuş böyle?’ diye düşündü. Gördüğü
düş değildi. Tanıdık dört duvarın arasında sessizce
uzanan odası, biraz küçük olsa da sıradan bir insan
odasıydı. Poşetinden çıkarılmış kumaş örneklerinin

FRANZ KAFKA

serili olduğu masanın üstünde –Samsa, pazarlamacılıkla meşguldü– Gregor’un geçenlerde resimli bir dergiden keserek altın yaldızlı, hoş bir çerçeveye yerleştirdiği bir resim asılıydı. Resimdeki kürk şapkalı, kürk atkılı kadın dimdik oturmuş, dirseğinden aşağısını bütünüyle kapatan, ağır bir kürk manşonu kaldırır gibiydi izleyicilere doğru.

Ardından Gregor’un bakışları pencereye yöneldi ve kasvetli hava –yağmur damlalarının, metal pencere pervazına düştüğü duyuluyordu– onu büsbütün hüznlendirdi. ‘Peki ya biraz daha uyusam ve bütün bu tuhaflıkları unutsam,’ diye düşündü, ne var ki bu, kesinlikle mümkün değildi, çünkü Samsa sağ tarafına dönerek uyumaya alışkındı ve o andaki durumu, böyle bir konum almasına imkân vermiyordu. Sağına doğru dönmek için ne kadar uğraşırsa uğraşsın, her defasında sarsılarak yine sırtüstü düşüyordu. Yüz kez denedi belki bunu; çırpınan bacaklarını görmemek için gözlerini kapadı ve ne zaman ki yan tarafında daha önce hiç bilmediği, hafif ama bunaltıcı bir ağır hissetmeye başlayınca vazgeçti çabalamaktan.

‘Aman Tanrım,’ diye düşündü, ‘ne kadar yorucu bir iş seçmişim kendime! Hayatım yollarda geçiyor. Mağazadaki masabaşı işlere kıyasla bu işin derdi çok daha fazla; bir trenden ötekine yetişmek, düzensiz ve kötü yemeklere talim etmek, sürekli değişen,

kalıcı ve samimi olmayan ilişkiler kurmak gibi sayamadığım zorluklar. Hepsinin canı cehennem!' Karnının hemen üstünde hafif bir kaşıntı hissetti; kafasını daha iyi kaldırabilmek için yavaş yavaş kar-yolanın direğine doğru sırtüstü süründü; kaşınan noktayı buldu, orası, ne olduğunu anlamadığı bir sürü küçük, beyaz beneklerle kaplıydı ve bacaklarından biriyle oraya dokunmak istediye de hemen geri çekti, çünkü bacağı oraya değer değmez bütün vücudunu soğuk bir ürperti sarmıştı.

Sırtüstü kayarak eski konumuna geri döndü. 'Erken kalkmak yok mu,' diye düşündü, 'insanı büsbütün aptallaştırıyor. İnsan dediğin uykusunu almalı. Diğer pazarlamacılar, haremdeki kadınlar gibi yaşıyorlar. Mesela ben, daha öğle olmadan aldığım işleri iletme için otele geri döndüğümde bu beyfendiler daha yeni kahvaltı yapıyorlar. Ben böyle bir şey yapsam patronuma, anında kapının önüne koyar beni. Kim bilir, belki de böylesi çok daha iyi olurdu benim için. Annemle babamın hatırına kendimi tutmuyor olsaydım eğer, çoktan ayrılmıştım bu işten ve patronun karşısına dikilmiş, ağzıma geleni söylemiştim. O an masasından kayıp düşerdi muhtemelen. Ayrıca ne o masanın üstüne oturup çalışanlarıyla garip bir şekilde yüksekten konuşmalar; özellikle de kulağının ağır işitmesi sebebiyle çalışanlar, masaya iyice yaklaşmak zorunda kaldık-

FRANZ KAFKA

larında. Yine de umudumu tamamen kaybetmiş sayılmam; annemle babamın patrona olan borçlarını ödeyecek kadar parayı bir biriktirebilsem –ki bu beş altı yılı bulur– mutlaka gerçekleştireceğim aklımdakileri. İşte o zaman görün, şeytanın bacağı nasıl kırılır. Ama şimdi yataktan çıkmam gerek, çünkü trenim beşte kalkıyor.’

Ve komodinin üstünde, tik tak edip duran çalar saate baktı. ‘Tanrım!’ diye geçirdi içinden. Saat altı buçuk olmuştu ve akrep ile yelkovan usul usul ilerliyordu, hatta buçuğu da biraz geçmiş, neredeyse kırk beş olmuştu. Saat çalmamış olabilir miydi? Saatin, olması gerektiği gibi dörde kurulu olduğunu yataktan görebiliyordu; mutlaka çalmış olmalıydı. Evet ama nasıl olurdu, odadaki bütün eşyaları zangır zangır titreten çalar saatin sesine rağmen uyunmayı nasıl başarmıştı? Gerçi pek de rahat uyuduğu söylenemezdi, ama demek ki bir o kadar da derin uykudaydı. Peki, şimdi ne yapacaktı? Bir sonraki tren saat yedideydi; o trene yetişmek için deli gibi koşturması gerekiyordu, ayrıca kumaş örnekleri daha paketlenmemişti bile ve Samsa, kendini hiç de zinde, ayağa kalkabilecek gibi hissetmiyordu. Hem trene yetişse bile patronun atacağı fırçadan kurtulması mümkün olmayacaktı; çünkü muhtemelen ayak işlerine bakan hizmetli beş trenini beklemiş ve Gregor’un o saatte orada olmadığını patrona çoktan